

Notat

Organisering af arbejdet med velfærdsteknologi i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

I forbindelse med Sundheds- og Omsorgsudvalgets møde den 25. april 2019 blev Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) bedt om at udarbejde et notat, der beskriver organiseringen af arbejdet med velfærdsteknologi i forvaltningen, herunder igangværende indsatser og antallet af allokerede årsværk.

Velfærdsteknologi er hjælpemidler og teknologiske løsninger, der assisterer, leverer eller forebygger velfærdssydelsers. Velfærdsteknologi har et velfærdsfremmende formål, der anvendes i forbindelse med pleje, omsorg, praktisk hjælp til daglige gøremål, genoptræning mv.

I Københavns Kommune bruger vi velfærdsteknologi til:

- at øge livskvaliteten for borgerne
- at sikre vores medarbejdere et godt arbejdsmiljø
- at få mest muligt for pengene.

SUF har i de senere år udviklet arbejdet med vurdering og test af velfærdsteknologi og arbejder struktureret med behovsafdækning, potentiale vurdering, screening og test af velfærdsteknologi med inddragelse af borgere, medarbejdere, virksomheder og forskningsinstitutioner. Den model, der arbejdes efter, er illustreret i bilag 1.

Frem til i dag har SUF screenet 97 teknologier. Af disse er der gennemført test af 40 teknologier og syv er implementeret. Forvaltningen bliver typisk bekendt med nye teknologier gennem virksomheder, konferencer, andre kommuner eller systematiske markedsafdækninger. Forvaltningen har således et godt overblik over de teknologier, der findes på markedet og de nye teknologiske tendenser.

21. juni 2019

Sagsnr.
2018-0139870

Dokumentnr.
2018-0139870-20

Sagsbehandler
Maria Trangbæk Ahrensburg

Derudover arbejder SUF med en række projekter, hvor det ikke er en konkret teknologi, der er afsættet, men en udfordring eller en national dagsorden. Det kan fx være, hvordan teknologier bredt set kan være med til at forebygge fald, hvordan sensorer kan understøtte rehabiliteringsforløb, eller hvordan vi kan være med til at forme morgendagens telemedicinske løsninger.

I forbindelse med test og implementering af velfærdsteknologi samarbejdes der tæt på tværs af forvaltningen, så de rette faglige kompetencer er til stede fx i forhold til teknologisk understøttelse, IT-sikkerhed, viden om hjælpemidler, arbejdsmiljø og brug af velfærdsteknologi i modernisering af eksisterende bygninger samt opførelsen af nye bygninger.

Organisering af arbejdet

Der er gennem de seneste år etableret en organisation, der sikrer samarbejde og ejerskab i SUF – i driften og centralt, når velfærdsteknologiske indsatser udvikles, testes og implementeres.

Living Lab

Et vigtigt element er Living Lab Strandvejen¹, der åbnede i 2014. Living Lab er et rehabiliterings- og aktivitetscenter og en testenhed. Her er der let adgang til medarbejdere og borgere, hvilket gør stedet ideelt til hurtige indledende test og dialog med virksomheder. Siden åbningen har Living Lab Strandvejen haft over 2.000 besøgende fra ind- og udland. I starten af 2018 blev der indgået aftaler med fire nye testenheder - et plejehjem, en hjemmeplejeenhed, et sundhedshus og en sygeplejeenhed, hvilket betyder, at der i dag kan testes velfærdsteknologi på alle typer af enheder, afhængig af hvor teknologierne skal bruges efter implementering.

Velfærdsteknologisk Akademi

For at sikre bedre brug og større udbredelse af teknologi og hjælpemidler til hjemmeboende har SUF siden 2017 arbejdet med Velfærdsteknologisk Akademi, der giver sosu-hjælperne en central rolle i at bringe teknologi og hjælpemidler i spil hos borgere i hjemmeplejen. Formålet er at gøre borgerne i stand til at klare flere hverdagsøremål selv. Akademiet består af en uddannelse i fire moduler, fem læringslejligheder der giver medarbejdere og borgere let adgang til at afprøve hjælpemidler og teknologier, samt digital understøttelse i form af instruktionsfilm af forskellige teknologier, der kan bruges ude i borgerens hjem.

Implementeringsunderstøttelse

Teknologi skaber først værdi, når de er i anvendelse. Implementering har imidlertid længe været en stor udfordring for kommunerne. Derfor

¹ Ved udgangen af 2019 flytter Living Lab'et til plejehjemmet Langgadehus.

har centralforvaltningen i samarbejde med tre plejehjem udviklet en implementeringsmodel med faser og værktøjer, som sikrer en systematisk implementering, hvor alle ved, hvad de skal gøre og hvornår. Modellen anvendes i dag ved større implementeringsprojekter.

God Idé

Den 17. juni 2019 gik hjemmesiden *God Idé* i luften. På hjemmesiden *God Idé* kan københavnere indsende deres gode ideer til SUF. Københavneres gode ideer kan både føre til nye indsatser i forhold til velfærdsteknologi og til indsatser, der ikke har teknologi som omdrejningspunkt. *God Idé* erstatter hjemmesiden *Velfærdsbutikken*, som SUF har haft siden 2014.

Igangværende velfærdsteknologiske projekter og test

SUF har følgende igangværende projekter:

Sensorprojekt

I sensorprojektet arbejdes der på at finde ud af, hvor sensorer kan møde nogle af de udfordringer, som borgere og medarbejdere har. Sensorer bliver i disse år mindre, billigere og mere præcise og spås i kombination med stor datakraft og algoritmer at have et stort potentiale i forhold til at kunne tilrettelægge en bedre og mere målrettet indsats, præcis når der er behov for den. I projektet arbejdes der blandt andet med:

Hvordan sensorer kan bidrage til at skabe mere målrettede udredning- og rehabiliteringsforløb (U&R). Fokus er at styrke borgernes træning og motivere til mere bevægelse. Der testes tre bevægelses- og trænings-sensorer (ICURA Activity, SensMotion og DigiRehab) samt en søvnsensor (Emfit).

Hvordan natplejens kørsel og opgaveudførelse kan reorganiseres med understøttelse af sensorer. Fokus er at forstyrre borgerne mindst muligt i løbet af natten ifm. bleskift. Der testes en alarmble (Abena Nova), der adviserer medarbejderen, når bleen skal skiftes.

Projekt om døgnrytmelys

Det rigtige (dags)lys har stor betydning for vores søvnkvalitet og humør. Til ældre borgere, der har gulfede linser og typisk ikke kommer så meget ud, er der derfor udviklet forskellige døgnrytmebelysningsløsninger, der skal sikre, at borgerne får tilstrækkeligt med dagslys. Typisk er der tale om totallysninger, der er meget dyre og ikke målrettet den enkeltes behov. I et igangværende projekt testes 11 forskellige lysløsninger, der er udviklet til den private forbruger for at vurdere, om de kan bruges på fx plejehjem.

Brug af velfærdsteknologi om natten på mellemstore og store plejecentre

Projektets formål er at reducere natbemandingen ved at anvende kip- og vendesystemer i forbindelse med forflytning af borgere om natten. Kip- og vendesystemer kan bidrage til en mere effektiv ressourceudnyttelse, da de kan understøtte, at forflytninger kan foretages af én medarbejder frem for to. Derudover har brugen af kip- og vendesystemer en positiv indvirkning på medarbejdernes arbejdsmiljø, da mængden af tunge løft begrænses. Kip- og vendesystemerne er under implementering på de 20 største plejehjem.

Etablering af et udviklingsplejehjem

For at styrke arbejdet med at evaluere effekten af vores indsatser på plejehjem, er der gennemført et Innovationspuljeforslag, Det nye Sølund som intelligent plejecenter. Sølund blev brugt som case for, hvordan og hvilke sensordata, der kan anvendes som datakilde i evalueringsarbejdet og hvilke rammer der skal være, hvis også forskere skal have adgang til beboere og deres data. Med afsæt i erfaringerne fra Innovationspuljeforslaget ønsker SUF at arbejde videre med, hvordan data fra sensorer kan styrke evaluerings- og udviklingsarbejdet i forvaltningen.

Pårørende app – dialogværktøj for pårørende til borgere på plejehjem

Pårørende appen vil forbedre kommunikationsmulighederne mellem de pårørende og medarbejderne på plejehjem, så dialogen og samarbejdet om borgeren bliver så godt og smidigt som muligt. Med appen vil de pårørende kunne se aktivitets- og madplaner, invitationer til arrangementer m.v. Appen vil også kunne bruges til at kommunikere med pårørende om fast og midlertidig kontaktperson for borgeren.

Skærmbesøg

Med skærmbesøg foregår hjemmepleje og hjemmesygepleje via et videomøde med borger. Siden 2015 har skærmbesøg været et tilbud til hjemmeboende borgere i Vanløse/Brønshøj/Husum (VBH) og fra 2017 til alle hjemmeboende borgere i hele Københavns Kommune. I dag får ca. 250 borgere skærmbesøg, langt flere har haft skærmbesøg. Projektet går ud på at tilbyde endnu flere borgergrupper skærmbesøg. De borgere som får skærmbesøg, er tilfredse og fortæller blandt andet, at:

- de føler sig trygge og mere selvstændige
- de kan bedre planlægge deres dag
- de får deres hjælp til tiden
- de møder et kendt ansigt på skærmen
- de får større kendskab til deres medicin
- de føler sig mere private i eget hjem

Medarbejderne ved skærmen oplever en tæt kontakt med borgerne

gennem skærmen, og borgerne sætter pris på at blive selvhjulpne. Erfaringerne er, at skærmbesøg har et stort rehabiliteringspotentiale.

eLås – digitale nøgler til borgers hjem.

For borgere der ikke selv kan åbne deres hoveddør, skal hjemmeplejen kunne låse sig ind. Indtil videre sker dette ved, at hjemmeplejeren har en almindelig nøgle til at låse døren op. Dette skaber på mange måder u hensigtsmæssige situationer for borgerne og hjemmeplejen. For denne gruppe af borgere får hjemmeplejen nu adgang via en app på medarbejderen mobile udstyr. Sikkerheden øges, arbejdsprocesser effektiviseres og de digitale nøgler kan sendes på farten. Det skaber sikker og hurtig adgang til borgers hjem, når der er behov for det.

Borgerbooking

SUF er i gang med forberedelserne til en pilotafprøvning på borgerbooking og udvalgte dele af hjemmeplejen. Borgerbooking er et selvbetjeningstilbud til borgere, der modtager indsatser fra SUF, således at borgerne får en mere fleksibel adgang til at aflyse og ombooke aftaler, og herigennem skabe større overblik for borger over forløb og aftaler. Det forventes at borgerbooking vil lette de administrative opgaver og frigive ressourcer. Endvidere forventes det, at borgerbooking vil øge fremmøde og mindste forgæves besøg.

Borgerrapporterede data

Projektet omhandler en pilotafprøvning af et nationalt Diabetes PRO-skema (Patient Rapporterede Oplysninger) hos Center for Diabetes. Formålet med PRO er at sætte borgers behov i centrum. Dette sker ved at foretage en systematisk indsamling af oplysninger og ved at borgeren selv indrapporterer dem. Når borgeren udfylder et PRO-skema, forud for samtaler med de sundhedsprofessionelle, er forventningen, at borgeren er bedre forberedt. Den sundhedsprofessionelle kan læse svarene forud for samtalerne og fokusere på det, der fylder mest hos borgeren. Der forventes desuden et kvalitetsløft i forhold til en systematik i at alle borgere får samme spørgsmål og via en indbygget visitationsstøtte, som giver de sundhedsprofessionelle et overblik over relevante tilbud til borger. PRO-værktøjet anvendes på tværs af almen praksis, hospitaler og kommuner for at sikre et sammenhængende forløb.

Test af velfærdsteknologi

Ud over de nævnte større projekter testes der aktuelt følgende teknologier:

En genoptræningsrobot til skuldertræning (Robofit)

En støvsugemoppemaskine, der kan støvsuge og vaske gulve i en arbejdsgang (Kobolt VT350)

Sansestimulerende teknologier der nedbringer uro og udadreagerende adfærd hos mennesker med demens (der er 13 forskellige produkter fx demensdukke, kugledyr og glasfiberdyr)

En app der ved hjælp af 3D sårmåling og vævssammensætning giver nye muligheder for sårpleje (Woundworks).

En interaktiv knap der giver en alarm, når det fx er tid til at tage medicin eller træne (Click Kit)

Årsværk

Arbejdet med velfærdsteknologi varetages af flere forskellige afdelinger i centralforvaltningen. Arbejdet er primært organiseret i Afdeling for Velfærdsinnovation og Afdeling for Digitale Projekter. Derudover berører Hjælpemiddelcentret (HMC), Arbejdsmiljø København (AMK), Afdeling for Bolig og Modernisering og Afdeling for Rehabilitering også velfærdsteknologi i deres arbejde.

Der anvendes i alt ca. 12 projektlederårsværk til at løse de velfærdsteknologiske opgaver og projekter. Heraf er to årsværk finansieret af midler fra Innovationspuljen, der ophører medio 2020.

NY LØSNING

VELFÆRDSTEKNOLOGIPROCES

DRIFTPANEL

BEHOV - MULIG ANVENDELSE

BEHOVS- OG MARKEDSAFDÆKNING

DATA • FELTSTUDIER • TIDLIGERE TEST

FUNKTIONSTEST

BRUGERVENLIGHED OG FUNKTIONALITET

VÆRDITEST

MÅLGRUPPE OG VÆRDI

VALIDERINGSTEST

STORSKALATEST AF EFFEKTER

AFDELING FOR
VELFÆRDSINNOVATION

EXIT

AFDELING FOR
VELFÆRDSINNOVATION

EXIT

AFDELING FOR
VELFÆRDSINNOVATION

EXIT

DIREKTION |
ADVISORY BOARD

EXIT

DIREKTION |
SUNDHEDS- OG OMSORGSUDVALG

EXIT

INNOVATIONSPROJEKT

SYSTEMATISK IMPLEMENTERING
OG UDBREDELSE

